

Remissvar på SOU 2025:24 – Publiken i fokus – reformer för ett starkare filmland

Bygdegårdarnas Riksförbund är en växande organisation som nu samlar 1470 föreningar i 252 kommuner. Vi är en öppen folkrörelse och fyller en viktig roll för att föra ut kultur till små orter och till landsbygder. Det övergripande målet för filmverksamheten inom bygdegårdarna är att så många föreningar som möjligt visar film, detta gäller såväl för våra för närvarande 19 biografer som för alla andra visningsplatser i rörelsen. Under 2025 och 2026 kommer fler föreningar som fram till tidigt 2000-tal drev biografer att återigen bli biografer.

Bygdegårdarnas Riksförbund sitter med i Riksföreningen Biografernas styrelse och har via denna inkommit med ett remissvar. Dessutom har vi tagit del av de svar som inkommit via FHP samt Våra gårdar och upplever därigenom att de allra viktigaste poängerna nu redan förmedlats som svar på filmutredningens gediget genomförda arbete. Dock vill vi ytterligare poängtera fyra aspekter som vi inte upplever har lyfts fullständigt.

- Filminstitutets biografstöd är för närvarande kopplade till att den mottagande biografen antingen är så kallad komplementsbiograf eller ligger på en ort med liten befolkning. Detta är en viktig avvägning för att hålla stöden hos de biografer som inte har underlag för att driva kommersiell verksamhet. Bygdegårdarnas Riksförbund önskar se att en sådan avvägning fortsatt är en del av prioriteringen vid stödshandläggning från filminstitutet. Detta ger möjlighet för små landsortsbiografer att fortsatt erbjuda goda upplevelser på orter där biografen ofta är den enda kulturaktören. Landsortsbiografer spelar en större roll för sitt lokalsamhälle än vad stadsbiografer gör.
- Ideellt drivna föreningsbiografer har sina egna utmaningar då de baserar sitt arbete på en föreningsstyrelse som sällan har en väl underbyggd kunskap i filmsättning och dessutom byts ut med jämna mellanrum. Att arbeta för att statistik kring biljettförsäljning i Sverige tillgängliggörs skulle kunna tjäna dessa biografer i att ta del av hur övriga branschen resonerar och fungerar och därmed kunna fortsatt hålla sig attraktiva för sina besökare.
- Den filmfond som föreslås i 11.3 är ett utmärkt sätt att återföra pengar till filmbranchen och vi lovordar en sådan utveckling. Det är även positivt att i 11.4 läsa om dispens från den föreslagna avgiften som skall ges till de biografer som har få visningar. Här finns flera av våra föreningsdrivna biografer representerade. Det som dock inte finns med i utredningen är risken för att de föreslagna 6 fria visningarna kan bli hämmande för en liten biograf under exempelvis julveckor eller vid en planerad filmfestival. Ett system för att kunna anmäla en kort period med ökat antal visningar utan att för den saks skall drabbas av stora kostnader eller administrativ arbetsbörda bör kunna implementeras tämligen enkelt. Vi ser att det inte bör handla om mer än några enstaka tillfällen på år.

- Avslutningsvis önskar vi se att stöd från filminstitutet skall kunna sökas för filmvisningar utanför regelrätta biografer. Det handlar exempelvis om serier med utomhusvisningar och turnerande filmverksamheter för att sprida film till platser där biografer inte finns. Målet bör vara att se till att alla människor i Sverige kan ta del av offentliga visningar av film via de organisationer som uppbär ett årligt stöd som medlemsorganisationer för biografer, inte endast i medlemsbiograferna utan även i övriga medlemsföreningar. Det är dock av yttersta vikt att inte stöden urvattnas till att vara sökbara för vilken aktör som helst.

Dag som ovan

Niklas Fischer, verksamhetsutvecklare film
Bygdegårdarnas Riksförbund